

Η ιστορία του χαρταετού !

«Όποιος δεν έπαιξε ποτέ του χαρταετό, δεν κοίταξε όσο χρειάζεται ψηλά. Όποιος δεν ένοιωσε την αντίσταση του μεγάλου σπάγκου, δεν εκατάλαβε την δύναμη του αέρα. Κι όποιος δεν εφώναξε με την ευθύνη και την πρωτοβουλία του παιδιού που βλέπει να κινδυνεύει στο ψηλό μετεώρισμά του ο αετός, δεν ένοιωσε τη χαρά του να τα βγάζεις πέρα μόνος σου με τη Φύση.» (Δημήτριος Λουκάτος)

Η ιστορία του χαρταετού χάνεται στα βάθη των αιώνων. Είναι η αίσθηση της ελευθερίας, της χαράς και της δύναμης. Είναι το πιο αγαπημένο παιχνίδι για την Καθαρή Δευτέρα. Είναι ένας τρόπος που θέλει όλη την οικογένεια να συμμετέχει σ αυτήν την πρωτόγνωρη χαρά και ο καθένας να έχει το μέρτικό του στο πέταγμα...

Με μια μικρή αναδρομή στο χρόνο θα δούμε πως ξεκίνησε η κατασκευή και η ιστορία του χαρταετού.

Η πιο «παλιά» πληροφορία που υπάρχει για την ύπαρξη του χαρταετού είναι αυτή του 4ου αιώνα π.Χ. όταν ο μαθηματικός και αρχιμηχανικός Αρχύτας (440-360 π.Χ.), από τον Τάραντα της Νότιας Ιταλίας, καλός φίλος του Πλάτωνα και οπαδός του Πυθαγόρα, χρησιμοποίησε στην αεροδυναμική του τον χαρταετό και λέγεται ότι ήταν ο

εφευρέτης του. Ο Αρχύτας θεωρείται ο τελευταίος αλλά και ο σημαντικότερος

των Πυθαγορείων. Κείμενα του Αρχύτα λένε ότι μελέτησε και ο Γαλιλαίος. Υπάρχει και ελληνικό αγγείο της κλασικής εποχής με παράσταση κόρης, η οποία κρατά στα χέρια της μια μικρή λευκή σαΐτα δεμένη με νήμα, έτοιμη να την πετάξει.

Πιθανότατα βέβαια, τα πειράματα ή τα παιχνίδια των Αρχαίων Ελλήνων με τους "αετούς" θα πρέπει να γίνονταν με πανί τουλάχιστον ως τον Μεσαίωνα, καθώς η χώρα μας δεν διέθετε σε αφθονία το χαρτί.

Όλα ξεκίνησαν το 1000 π.Χ. στην Κίνα. Ο πρώτος χαρταετός με μορφή δράκου που είναι και το ιερό σύμβολο της Κίνας, ήταν φτιαγμένος από μετάξι και μπαμπού, από τους φιλόσοφους Mozi και Luban. Κατά τη διάρκεια της δυναστείας των Χαν, ένας στρατηγός χρησιμοποίησε έναν χαρταετό μ' έναν ιδιαίτερα έξυπνο και ενδιαφέροντα τρόπο. Προκειμένου να καταλάβει με τον στρατό του ένα παλάτι, έπρεπε να σκάψει ένα υπόγειο τούνελ. Μη γνωρίζοντας, όμως, το μήκος που θα έπρεπε να έχει το τούνελ, πέταξε τον χαρταετό έως πάνω από το παλάτι, κρατώντας την άκρη του νήματος στο σημείο απ' όπου θα ξεκινούσε το τούνελ, και έτσι έκανε τους απαραίτητους σχετικούς υπολογισμούς.

Παλαιότερα, στην Κίνα, στην Κορέα και στην Ιαπωνία, πίστευαν ότι οι χαρταετοί είχαν τη δυνατότητα να διώχνουν τα κακά πνεύματα, γι' αυτό και το πέταγμα τους, ακόμη και σήμερα, προϋποθέτει ολόκληρη τελετουργία. Σύμφωνα με κάποια παράδοση μάλιστα, μια νύχτα ένας Ιάπωνας στρατηγός πέταξε πάνω από το στρατόπεδο των εχθρών του έναν χαρταετό γεμάτο κουδούνια, με αποτέλεσμα οι εχθροί να νομίσουν ότι τους επιτέθηκαν τα κακά πνεύματα και να το βάλουν στα πόδια.

- Ο αυτοκράτορας της Κίνας Γουέν Χσουν έκανε πειράματα πτήσεων με αετούς φτιαγμένους από μπαμπού, χρησιμοποιώντας για επιβάτες τους κρατούμενούς του. Οι τυχεροί που επιζούσαν κέρδιζαν την ελευθερία τους

Μετά ταξίδεψε, στην Κορέα, την Ινδονησία, τη Μαλαισία, στην Ιαπωνία και τα τέλη του 13ου αιώνα από τον Μάρκο Πόλο στη μεσαιωνική Ευρώπη!

Η ιστορία του χαρταετού έχει βαθιές ρίζες στην αρχαία Κίνα ξεπερνώντας τα 2.400 χρόνια ζωής. Αρχικά, βέβαια, υλικό κατασκευής των χαρταετών δεν υπήρξε το χαρτί, αλλά το ξύλο. Οι λαοί της Ανατολής χρησιμοποιούσαν τους χαρταετούς σε μαγικές τελετές, θρησκευτικές εκδηλώσεις και σε τελετουργίες για τον εξορκισμό του κακού. Πίστευαν ότι όσο ψηλότερα ανεβεί ο αετός τόσο πιο τυχεροί θα είναι.

Τα νεότερα χρόνια, πολλές λεπτομέρειες για την παρουσία του χαρταετού στη Γηραιά Ήπειρο έχουμε το 1450 στη Γερμανία και το 1606 στην Ισπανία. Στη δεύτερη περίπτωση, ένας κληρικός αναφέρει στο ημερολόγιό του ότι χρησιμοποιούσαν τον χαρταετό σαν παιχνίδι χαράς την ημέρα του Πάσχα.

Το 1749 ο Σκωτσέζος μετεωρολόγος Alexander χρησιμοποίησε χαρταετούς με θερμόμετρα, προκειμένου να καταγράψει και να μελετήσει τις θερμοκρασιακές μεταβολές σε μεγάλο υψόμετρο.

Το 1752 στην Αμερική ο Βενιαμίν Φραγκλίνος εκτέλεσε το διάσημο πείραμά του, διαπιστώνοντας με τεχνητό αετό τον ηλεκτρισμό της ατμόσφαιρας και του κεραυνού, οπότε και κατασκεύασε το αλεξικέραυνο.

Τα χρόνια 1799-1809, ο σερ George Cayley άρχισε να πειραματίζεται με τους χαρταετούς, προκειμένου να κατασκευάσει μια μηχανή που να έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει ανθρώπους στον αέρα. Και τα κατάφερε. Το 1853 πέτυχε να πετάξει το πρώτο ανεμοπλάνο, που μπόρεσε να σηκώσει το βάρος ενός ατόμου για σαράντα ολόκληρα δευτερόλεπτα.

Το 1833 ένας Βρετανός, αυτή τη φορά, μετεωρολόγος, χρησιμοποίησε τους χαρταετούς για να ανυψώνει ανεμόμετρα, ώστε να καταγράφει και να μελετά τις ταχύτητες των ανέμων στα διάφορα υψόμετρα

Το 1880 ο Αυστραλός Hargrave σχεδίασε έναν τεράστιο αετό για μετεωρολογικές παρατηρήσεις.

Υπάρχει προφορική παράδοση που αγγίζει τα όρια του μύθου, ότι τη μεγάλη γέφυρα του Νιαγάρα την άρχισαν, ρίχνοντας απέναντι με χαρταετό το πρώτο σχοινί.

Μια από τις πιο εντυπωσιακές γιορτές με χαρταετούς που "χορεύουν" στους αιθέρες πραγματοποιείται εδώ και χιλιάδες χρόνια στη Βόρεια Ινδία, για την υποδοχή της άνοιξης, με εντυπωσιακές τελετές που έχουν τις ρίζες τους στην ινδουιστική μυθολογία. Για τον ίδιο λόγο, στη Λαχώρη του Πακιστάν κάθε Φεβρουάριο γίνονται πανηγυρικές εκδηλώσεις, που επαναφέρουν στη μνήμη παγανιστικές συνήθειες του παρελθόντος.

Ο Χαρταετός έφθασε στην Ελλάδα πρώτα από τα λιμάνια Ανατολής (Σμύρνη-Χίο-Κωνσταντινούπολη), τα λιμάνια της Επτανήσου, της Σύρας, των Πατρών και ακολούθησαν τα αστικά κέντρα, όπου μπορούσε κανείς να αγοράσει σπάγκο και χρωματιστό χαρτί. Η κατασκευή ενός χαρταετού σήμερα είναι σχετικά εύκολη υπόθεση καθώς υπάρχουν όλα τα τεχνικά μέσα. Στην Ελλάδα το πέταγμα του χαρταετού είναι μέρος των εθίμων της Καθαράς Δευτέρας και συγκεκριμένα του υπαίθριου εορτασμού της, τα λεγόμενα κούλουμα. Ο σκελετός των χαρταετών κατασκευάζεται είτε από ελαφρύ ξύλο είτε από πλαστικό, ενώ το μέρος που φέρνει αντίσταση στον αέρα από πλαστικό φύλλο ή χαρτί. Σημαντικά σημεία του χαρταετού για επιτυχημένο πέταγμα είναι: τα ζύγια της καλούμπας, τα ζύγια της ουράς, το μέγεθος της ουράς.

